

Adroddiad ar gyfer	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
Dyddiad	17 Hydref 2022
Swyddog Arweiniol	Helen MacArthur, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Swyddog Cyswllt	Helen MacArthur
Pwnc	Adnewyddu contractau ynni

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw darparu'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am y contractau ynni ar gyfer cyflenwi nwy a thrydan ar draws ystâd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod).

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Daeth y contractau ar gyfer nwy a thrydan i'r Awdurdod i ben ar 30 Medi 2022. Mae'r cynnydd eithafol yn y prisiau yn y farchnad ynni wedi creu risg ariannol sylweddol i'r Awdurdod.
- 3 Mae'r contractau ar gyfer nwy a thrydan wedi cael eu dyfarnu drwy Fframwaith Caffael Ynni Cyngor Gwynedd. Caiff nwy a thrydan eu prynu drwy ddefnyddio system brynu ddeinamig sy'n caniatáu prynu dros oes y contract ar y gyfradd sy'n gyffredin ar y pryd.
- 4 Bydd y trefniant prynu deinamig yn destun strategaeth risg y cytunir arni, sy'n cynnwys yr opsiwn i brynu'r holl nwy a thrydan a amcangyfrifir sy'n weddill os bydd y farchnad yn parhau i godi, gan ddarparu rhwyd ddiogelwch sy'n gwneud yr Awdurdod yn llai agored.
- 5 Ar adeg ysgrifennu hyn, mae Llywodraeth y DU wedi cyhoeddi mesurau cefnogi i fusnesau hyd at 31 Mawrth 2023. Mae hyn yn lleihau'r pwysau costau ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23 i £0.2m. Fodd bynnag, heb y gefnogaeth hon amcangyfrifir y bydd pwysau costau 2023/24 yn £0.9m oherwydd y symudiadau eithafol yn y prisiau yn y marchnadoedd cyfanerthu nwy a thrydan.

ARGYMHELLIAD

- 6 Gofynnir i'r Aelodau nodi:
  - (i) y trefniadau cytundebol ar gyfer prynu nwy a thrydan; a
  - (ii) y goblygiadau cysylltiedig o ran risgiau a chostau o'r 1af Hydref 2022 ymlaen.

CEFNDIR

- 7 Mae'r Awdurdod yn aelod o Bartneriaeth Ynni Gogledd Cymru, sy'n cynnwys cynghorau, heddlu a thân Gogledd Cymru. Mae hyn wedi galluogi'r aelodau i gael budd o drefniadau caffael ar y cyd drwy fframweithiau cydymffurfiol. Yn draddodiadol, mae ynni wedi cael ei brynu ar dariff sefydlog a osodir ar 1 Hydref bob blwyddyn.
- 8 Mae'r contractau cyflenwi presennol ar gyfer nwy a thrydan yn dod i ben ar 30 Medi 2022 a bu'n rhaid cynnal ymarferiad caffael ar gyfer contractau ynni newydd.

GWYBODAETH

- 9 Mae'r Awdurdod wedi gallu manteisio ar fframwaith caffael a sefydlwyd gan Gyngor Sir Gwynedd fel yr awdurdod arweiniol. Mae'r Fframwaith Caffael Ynni yn cydymffurfio â rheoliadau caffael y sector cyhoeddus.
- 10 Cafodd y broses dendro waelodol ei chynnal yn unol â rheolau'r OJEU, gan arbenigwr ar y farchnad, Beond, ar ran Cyngor Sir Gwynedd.
- 11 Nod y broses dendro oedd pennu beth yw'r ymateb tendr mwyaf manteisiol yn economaidd gan gyflenwyr ynni trwyddedig am gyfnod o 48 mis. Roedd amrywiaeth o amcanion craidd o fewn y broses dendro, gan gynnwys helpu i gyflawni nodau cynaliadwyedd a symud draw oddi wrth dariff sefydlog tuag at system brynu ddeinamig. Er mai system brynu ddeinamig yw'r opsiwn sy'n cael ei ffafrio, nodir bod rhai cyflenwyr wedi rhoi'r gorau i gynnig tariffau cyfraddau sefydlog beth bynnag, a hynny oherwydd amgylchiadau'r farchnad.
- 12 Mae system brynu ddeinamig yn fechanwaith i ddarparu hyblygrwydd ar gyfer prynu ynni ar wahanol gyfnodau o'r contract. O dan y trefniant hwn, mae rhywfaint, ond nid y cyfan, o'r defnydd o ynni a ragwelir yn cael ei brynu ar ddechrau'r contract a bydd gweddill y balans yn cael ei brynu dros gyfnod y contract. Nod y strategaeth hon yw prynu dros gyfnod hirach o amser, yn hytrach nag un pris sefydlog, a hynny er mwyn cynyddu'r siawns y gallwn elwa ar ostyngiadau yn y farchnad a chael prisiau rhatach dros gyfnod y contract.
- 13 Mae gan yr Awdurdod strategaeth risgiau y cytunwyd arni, sy'n cynnwys yr opsiwn i brynu'r holl nwy a thrydan yr amcangyfrifir sy'n weddill os bydd y farchnad yn parhau i gynyddu. Yn ei hanfod, mae hyn yn darparu rhwyd ddiogelwch sy'n gwneud yr Awdurdod yn llai agored.

- 14 Mae'r sefyllfa'n cael ei chymhlethu ymhellach gan y cynnydd eithriadol yn y prisiau yn y sector ynni. Mae cost nwy wedi codi o ryw 266p y therm yn Ebrill 2022 i 525p y therm pan lofnodwyd y contractau, ac ers hynny mae'r farchnad wedi cyrraedd, ar ei uchaf, 827p y therm.
- 15 Caiff y system brynu ddeinamig ei rheoli gan Beond, a'r nod yw cael dull sy'n amharod i gymryd risg ac a allai liniaru rhag yr opsiwn tariff sefydlog. Mae gan yr Awdurdod strategaeth risgiau y cytunwyd arni, sy'n cynnwys yr opsiwn o brynu'r holl nwy a thrydan a amcangyfrifir sy'n weddill petai'r farchnad yn parhau i godi. Yn ei hanfod, mae hyn yn darparu rhwyd ddiogelwch sy'n gwneud yr Awdurdod yn llai agored.
- 16 Mae'r contract ar gyfer trydan wedi cael ei ddyfarnu i Drax, sef cwmni wedi'i leoli yn y DU ac sy'n darparu'r ffynhonnell fwyaf yn y DU o ynni adnewyddadwy. Mae'r cwmni wedi cyhoeddi ei uchelgais i fod yn garbon-negatif erbyn 2030, ac mae hyn yn cefnogi'r Awdurdod yn ei amcanion amgylcheddol ei hun.
- 17 Mae'r contract ar gyfer cyflenwi nwy wedi'i ddyfarnu i TotalEnergies, sef cwmni byd-eang sy'n cynhyrchu ac yn gwerthu tanwyddau, gan gynnwys nwy naturiol a thrydan. Mae'r cwmni wedi ymrwymo i leihau allyriadau yn ei brosesau nwy naturiol er mwyn cefnogi ei amcanion gwyrdd.
- 18 Oherwydd y cynnydd eithafol mewn prisiau, trowyd at y strategaeth rheoli risgiau, a phrynwyd nwy a thrydan yn llawn am y cyfnod rhwng 1 Hydref 2022 a 30 Medi 2023. Prynwyd y nwy am gost o 518p y therm a'r trydan am £546 yr awr megawat (MWh). Mae'r prisiau hyn yn arwain at £0.9m o bwysau costau am flwyddyn lawn.
- 19 Ers hynny, mae Llywodraeth y Du wedi cyhoeddi amrywiaeth o fesurau i gefnogi busnesau'r DU, gan gynnwys y sector cyhoeddus. Mae'r mesurau hyn yn rhoi capio'r prisiau ar £211 y MWh am drydan, a 220c y therm am drydan. Mae'r cymorth hwn ar gael tan 31ain Mawrth 2023 ac mae'n cyfyngu'r pwysau costau i £0.2m am flwyddyn ariannol 2022/23. Nid yw'r cymorth a fydd ar gael ar ôl 31 Mawrth 2023, felly mae'r rhagdybiaethau cynllunio ar gyfer cyllideb 2023/24 wedi rhagdybio £0.9m o bwysau costau am flwyddyn lawn.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae cysylltiad rhwng yr adroddiad hwn ag amcanion llesiant hirdymor ATAGC. Mae prynu nwy a thrydan gan gyflenwyr sydd wedi ymrwymo i leihau carbon yn cefnogi'r agenda cynaliadwyedd hirdymor.
Cyllideb	Caiff y gyllideb ei gosod bob blwyddyn yn unol â'r gost a ragwelir a'r defnydd cysylltiedig.
Cyfreithiol	Mae'r broses gaffael yn cydymffurfio'n llwyr â rheoliadau caffael y sector cyhoeddus.
Staffio	Dim
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Dim
Risgiau	Dylai'r aelodau nodi bod defnyddio system brynu ddeinamig yn cynnwys y risg annatod y bydd cost nwy a thrydan yn cynyddu'n uwch na'r opsiwn tariff sefydlog. Mae'r strategaeth yn cynnwys trefniant atal colled fel y gall yr Awdurdod brynu'r balans sy'n weddill os bydd y costau'n codi uwchlaw lefel y cytunwyd arni.